

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO
„DĖL ŠIAURĖS ATLANTO SUTARTIES PROTOKOLO DĖL ŠIAURĖS MAKEDONIJOS
RESPUBLIKOS PRISIJUNGIMO RATIFIKAVIMO“ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Šiaurės Atlanto sutarties protokolo dėl Šiaurės Makedonijos Respublikos prisijungimo ratifikavimo“ (toliau – Ratifikavimo įstatymas) siekiama ratifikuoti 2019 m. vasario 6 d. Briuselyje pasirašytą Šiaurės Atlanto sutarties protokolą dėl Šiaurės Makedonijos Respublikos prisijungimo (toliau – prisijungimo protokolas) ir taip įvykdyti jam įsigaliooti būtinas nacionalines procedūras, o kartu sudaryti teisinės prielaidas Šiaurės Makedonijos Respublikos narystei NATO.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Ratifikavimo įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento (direktorius Andrius Namavičius, tel. 870652530, el. p. andrius.namavicius@urm.lt) Tarptautinių sutarčių skyrius (vedėjas Aleksas Dambrauskas, tel. 870652217, el. p. aleksas.dambrauskas@urm.lt, tiesioginis rengėjas – teisininkas Justinas Linkevičius, tel. 870652876, el. p. justinas.linkevicius@urm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Nuo 1995 metų Makedonija buvo NATO valstybė partnerė, dalyvaujanti Partnerystės taikos labui (angl. PfP) programoje, taip pat Euroatlantinės partnerystės taryboje (angl. EAPC); nuo 1999 metų dalyvavo narystės veiksmų plane. Po to, kai 2018 m. birželio 17 d. buvo pasirašytas istorinis Graikijos ir Makedonijos susitarimas dėl pavadinimo „Šiaurės Makedonijos Respublika“ naudojimo ir susijusių sąlygų („Prespa“ susitarimas), 2018 m. liepą Briuselyje vykusiame NATO susitikime Makedonija buvo pakviesta pradėti derybas dėl prisijungimo prie Šiaurės Atlanto sutarties (toliau – Sutartis). 2019 m. sausį ratifikavus „Prespa“ susitarimą, jo įsigaliojimas atveria kelią Makedonijos narystei NATO.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Prisijungimo protokolas sudaromas vadovaujantis Sutarties 10 straipsniu, pagal kurį „Šalys vieningu susitarimu gali pakviesti bet kurią kitą Europos valstybę, galinčią remti šios Sutarties principus ir prisidėti prie Šiaurės Atlanto regiono saugumo, prisijungti prie šios Sutarties“. Prisijungimo protokolu įtvirtinamas minėtas „vieningas susitarimas“: NATO Generalinis Sekretorius įgaliojamas visų Sutarties šalių vardu pateikti Šiaurės Makedonijos Respublikos Vyriausybei formalų pakvietimą prisijungti prie Sutarties. Tiktai gavusi šį formalų pakvietimą Šiaurės Makedonijos Respublika galės atlikti atitinkamas teisinės procedūras, būtinas prisijungti prie Sutarties ir taip tapti visateise NATO nare.

Prisijungimo protokolas įsigalios, kai jam pagal savo nacionalines procedūras pritars visos dabartinės Sutarties šalys. Lietuvos Respublikoje prisijungimo protokolas turi būti ratifikuotas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio pirmosios dalies 2 punktu, t. y. kaip su valstybės gynyba susijusi gynybinio pobūdžio sutartis ir, iš dalies, kaip sutartis dėl politinio bendradarbiavimo su užsienio valstybėmis.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Ratifikavus prisijungimo protokolą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Makedonija iki šiol aktyviai prisidėjo prie NATO vykdytų operacijų ir misijų (pavyzdžiui, Afganistane ir Kosove), įgyvendino svarbias reformas gynybos ir saugumo sektoriuje. Tikimasi, kad, tapusi 30-ąja NATO nare, Makedonija

prisidės tiek prie stabilumo ir saugumo Balkanų regione užtikrinimo, tiek ir prie visos organizacijos vaidmens stiprinimo šiuolaikinių grėsmių akivaizdoje.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Numatoma, kad Ratifikavimo įstatymo projektas tiesioginio poveikio kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Ratifikavus prisijungimo protokolą, tiesioginio poveikio verslo sąlygoms ir jo plėtrai nenumatoma.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Ratifikavimo įstatymo projektą, pakeisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Ratifikavimo įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Ratifikavimo įstatymo projekte nėra sąvokų ar jas įvardijančių terminų, kuriuos reikėtų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Ratifikavimo įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir yra suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Siekiant įgyvendinti prisijungimo protokolo nuostatas Lietuvos Respublikoje, priimti naujų, pakeisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Ratifikavimo įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Ratifikavimo įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „Šiaurės Makedonijos Respublika“, „NATO“, „prisijungimas prie tarptautinės sutarties“, „protokolas“, „Šiaurės Atlanto sutarties organizacija“, „ratifikavimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Susisiekimo ministras

Rokas Masiulis
Rokas Masiulis

Užsienio reikalų ministerijos

kancleris

Laimonas Takt-Kelpša
Laimonas Takt-Kelpša